

Magazine van het Bisdom Haarlem-Amsterdam

JUNI
2024

3

SAMENKERK

8

Een tulp voor
de paus

24

Een gesprek
met de
hulpbisschop

32

Een wandbord
van Marktplaats

Magazine van het bisdom Haarlem-Amsterdam

JUNI
2024
3

SAMENKERK

Foto voorzijde: Vatican Media

Colofon

SamenKerk is het magazine van het Bisdom Haarlem-Amsterdam en verschijnt zes keer per jaar. Nummer 3 – jaargang 49
De volgende uitgave verschijnt op 1 augustus 2024.

Redactie

Eric van Teijlingen (hoofd- en eindredactie),
Chris Bond, Eugène Jongerden, Jerry Keuss
(redactiesecretariaat).

Medewerkers

Mariska Adrichem, Roderick van Attekum, Ada Bakker,
Michel Bakker, Johanneke Bosman, Jasperine Brussee-
van der Plas, Anneke Donkers, Leo Fijen, Ingrid
Henkemans, Ralph Koreman, Nico Knol, Corine van
der Loos, Marcel Poorthuis, Vera Schneijderberg,
Ed Smeets.

Redactieadres

SamenKerk • Postbus 1053, 2001 BB Haarlem
Telefoon • 023-5112600 Fax • 023-5112629
IBAN • NL86 ABNA 0230 8523 19
E-mail • samenkerk@bisdomhaarlem-amsterdam.nl
www.bisdomhaarlem-amsterdam.nl

Abonnement

Abonnementenadministratie • 023-5112600.
Zes nummers *SamenKerk* • € 39,- per jaar
Zes nummers *SamenKerk* in het buitenland
€ 49,- per jaar

Advertenties

Redactie *SamenKerk*
Eric van Teijlingen
023-5112600
samenkerk@bisdomhaarlem-amsterdam.nl

Grafisch ontwerp

Impulsar strategy & design • www.impulsar.nl

Technische realisatie

Vanderperk Groep • www.vanderperk.nl

Niets uit deze uitgave mag zonder toestemming
worden overgenomen. Van sommige teksten en
illustraties is de herkomst niet te achterhalen;
verantwoordelijken kunnen reageren via het
redactieadres.

Een tulp voor de paus

8

Begin mei ontving paus
Franciscus een delegatie
uit Amsterdam, die hem een
speciale tulp aanbood.

Een Heilig Jaar is een
bijzonder jaar!

Heilig jaar
2025

10

SamenKerk
verschijnt zes keer per
jaar. Wilt u *SamenKerk*
niet missen? Of ontvangt u
SamenKerk liever thuis? Neem
een abonnement! U ontvangt
ons magazine voordat ze in de
parochies verkrijgbaar is.
Info: samenkerk@
bisdomhaarlem-amsterdam.nl

**60 Jaar
priester**

24

Een mooi gesprek met mgr. Jan van Burgsteden, die 15 maart jl. zestig jaar priester was.

**Hildegard
von Bingen**

16

Je vindt ze wel eens op Marktplaats: mooie wandborden als herinnering aan het Eucharistisch Congres van 1924.

**Een wandbord
van Marktplaats**

32

Wie is zij toch, deze mystica, musica, theologe, vrouw en abdis? Ga mee op onze lezersreis en ontdek het.

Het bekende lied van Wim Sonneveld, 'Aan de Amsterdamse Grachten', gaat over de veranderingen in de tijd. Waar eerst zijn grootmoeder woonde, zit nu een meneer op een kantoor. Maar ondanks dat blijft het "de mooiste stad in ons land".

In 1924 was Amsterdam een week lang hét centrum van katholiek Nederland tijdens het Eucharistisch Congres, dat in het Olympisch Stadion gehouden werd. Dit jaar honderd jaar geleden. En begin mei werd een Amsterdamse delegatie ontvangen door paus Franciscus, die daarbij tulpen uit Amsterdam in ontvangst nam. Een nieuwe tulpensoort die verkrijgbaar is als de *Fratelli-tutti*-tulp.

Amsterdam staat aan de vooravond van een jubileum. Volgend jaar wordt gevierd dat onze hoofdstad zeker 750 jaar bestaat. Anno 2024 is het een van de meest internationale steden, met toeristen en bewoners van allerlei nationaliteiten en religies. En dat werkt door in de kerken. Amsterdam kent vele migrantenkerken en gelovige jongeren, die vriendschap en steun bij elkaar zoeken. Zoals in Amsterdam-Noord.

Veel leesplezier met deze 'Amsterdamse' *SamenKerk*, met onder meer een mooi interview met onze geliefde oud-hulpbisschop, die in hartje Amsterdam woont.

Eric van Teijlingen
hoofdredacteur

En verder

- 4** Wat ik u zeggen wil
- 6** Kort nieuws
- 12** Het Eucharistisch Congres van 1924
- 15** Missionaire parochie
- 18** Leo Fijen
- 20** Inspiratie
- 22** Parels uit de schattengrot
- 27** Sint-Jansprocessie Laren
- 28** Uit de bijbel: Marcus als eerste evangelist
- 30** Jongeren: Noord Gestoord
- 34** Het Jaar van gebed
- 36** Geboekt
- 37** Puzzel
- 38** Personalía
- 39** Agenda

Op bezoek bij de paus

Op 4 mei jl. heeft paus Franciscus een groep pelgrims uit Amsterdam ontvangen en daarbij een korte toespraak gehouden. In deze groet aan de pelgrims heeft de paus gesproken over verschillende aspecten van Amsterdam, dat hij “een mooie stad” noemde. Dit najaar begint de viering van het 750-jarig bestaan van de stad. We willen daarom nu al even stilstaan bij de verschillende aspecten die de paus in zijn toespraak heeft genoemd. De paus is ooit in Amsterdam geweest. Toen mgr. Jos Punt en ik in september 2013 bij hem waren, vertelde hij dat hij begin jaren zeventig bij de Jezuiten aan de Hobbemakade was geweest.

B

bijzondere ervaring

Het was een mooie en bijzondere ervaring om samen met het koor 'Digamaris' (wat 'Zeedijk' betekent) van koorleden van de Sint-Nicolaasbasiliek, een aantal bestuursleden van parochies en stichtingen en priesters uit

Amsterdam bij de paus te zijn. Velen van u zullen al wel hebben gelezen dat bij die gelegenheid de paus een tulp is aangeboden, die de naam heeft gekregen van de laatste encycliek, 'Fratelli tutti' (= Allen broeders) getiteld. In zijn toespraak stipte de paus vooral drie punten aan over Amsterdam: verbondenheid met de Kerk, Amsterdam als internationale stad en de zorg voor armen en migranten.

Verbonden met de katholieke Kerk

De geschiedenis van Amsterdam is nauw verbonden met de katholieke Kerk. Dat is eigenlijk al zo vanaf de stichting van de stad. Het land waarop de eerste nederzetting is gebouwd, werd door de Kerk geschonken

en rond 1305 werden stadsrechten door de bisschop van Utrecht verleend, die toen de heer was van dat gebied. In de opkomst en groei van Amsterdam speelde het Eucharistisch mirakel, dat we ieder jaar gedenken in de stille omgang, een belangrijke rol. De paus verwees in zijn toespraak naar de Stille Omgang en de eucharistische aanbidding in Amsterdam.

Internationale stad

Amsterdam is een zeer internationale stad, vele nationaliteiten zijn er vertegenwoordigd. Het goed samenleven van al die culturen en volkeren is dan ook van groot belang. Broederschap en solidariteit, dat is de geest waartoe *Fratelli tutti* ons oproept en waar de paus in zijn toespraak naar verwees. Het is belangrijk dat we onze eigen waarden en overtuigingen kunnen beleven en tegelijk respect hebben voor anderen en tolerant zijn tegenover medemensen om dat goed en vreedzaam samenleven in een stad als Amsterdam te beleven en

De inzet voor de armen en migranten: een aspect van Amsterdam dat de paus zeer aan het hart gaat

bevorderen. We zien dat internationale karakter terug in onze kerken. In ons bisdom zijn ongeveer vijftieng twintig katholieke migrantengemeenschappen actief, op nog meer plaatsen worden H. Missen in andere talen gevierd. De migrantengemeenschappen zijn levende gemeenschappen. Daardoor kunnen we zien en beleven dat we een wereldwijde Kerk zijn met mensen van alle rangen en standen, alle rassen en talen. Wat mooi is dat! Al die gemeenschappen horen tot onze diocesane kerk. Mensen met wortels in andere culturen komen echter niet alleen samen in hun eigen kerken en gemeenschappen; in bijna alle kerken van ons bisdom en bij diocesane vieringen zien we hen gelukkig ook. Het is belangrijk dat we ons ervoor inzetten dat iedereen zich thuis kan voelen.

Armen en migranten

De inzet voor de armen en migranten. Dit is een ander aspect van Amsterdam dat de paus heeft benoemd en dat hem zeer aan het hart gaat: aandacht voor wie het moeilijk heeft, in armoede leeft. De paus heeft in zijn toespraak verschillende initiatieven genoemd. Zo dacht hij aan het werk van de zusters van moeder

Teresa (de missionarissen van de naastenliefde), die zich inzetten voor de armen. Voor velen die op straat leven, schulden hebben of krap zitten, zijn de zusters en de maaltijden die zij geven een grote steun. Dit geldt ook voor het werk van de Gemeenschap van Sant' Egidio bij de Mozes-en-Aaronkerk aan het Waterlooplein: de Gemeenschap biedt vele mensen die op straat leven vriendschap, aandacht en hulp. Sant' Egidio geeft ook aandacht aan ouderen en mensen die alleen zijn en aan migrantengezinnen. Ook het drugspastoraat werd door de paus uitdrukkelijk genoemd. Dit pastoraat is oecumenisch van opzet met een katholieke en een protestantse geestelijk verzorger; het helpt mensen die in de klem zitten door armoede, uitbuiting en verslaving, om de zin van hun leven te (her)ontdekken.

Evangelische opdracht

Natuurlijk kon de paus lang niet alle initiatieven benoemen. De andere initiatieven die niet benoemd konden worden (daarvoor zijn het er gelukkig te veel), zijn net zo waardevol! Met de paus ben ik dankbaar aan allen die zich inzetten voor mensen in de marge van onze samenleving. Wat is het goed dat er mensen zijn in onze samenleving die naar anderen omkijken! Natuurlijk gebeurt dat niet alleen in Amsterdam. Ook op vele andere plaatsen in ons bisdom zetten mensen zich in voor hun naasten in nood en proberen ze de noden die er zijn in onze samenleving op te sporen en te verhelpen. Armoede is vaak verborgen, maar die is er wel: een derde van de mensen heeft moeite om rond te komen. Inzet voor caritas is heel belangrijk, het is een evangelische opdracht! Dank dus aan alle mensen die zich daarvoor inzetten.

Jubileumjaar stad en Kerk

In oktober aanstaande begint de viering van het jubileumjaar van Amsterdam. Dat betreft zich op de eerste schriftelijke vermelding van de naam van de stad. Van harte wensen we de stad Amsterdam een mooie en gedenkwaardige herdenking van deze 750 jaren toe, dat grotendeels zal samenvallen met het Heilig Jaar, dat in de katholieke kerk wordt gevierd. Dat Heilig Jaar wordt door de paus geopend op 24 december aanstaande in de Sint-Pietersbasiliek en op 29 december in alle bisdommen. En dus ook in het onze. ■

Bisschop Johannes Hendriks

Kijk op kathedraal-TV naar een gesproken versie van deze 'Wat ik u zeggen wil'.

Kerk Monnickendam

Bij een bouwkundige inspectie van de H.-Antoniuskerk in Monnickendam met Palmzondag bleek dat de gemetselde bogen, die het priesterkoor ondersteunen, zeer ernstige scheuren vertoonden van zeer recente datum. Met de Goede Week werd besloten de kerk tot nader order te sluiten. Sindsdien viert de gemeenschap in de Doopsgezinde Vermaning in Monnickendam.

Familiezondag voor het hele gezin

Verspreid over het bisdom bieden parochies voor gezinnen een familiezondag aan. Dat maakt als gezin naar de kerk gaan leuk(er), met extra aandacht voor ontmoeting en geloofsvragen. Samen vieren, samen beleven. Info: www.bisdomhaarlem-amsterdam.nl/familiezondag

Almere (H.-Bonifatiuskerk) om 9.00 uur: 7 juli
 Haarlem (St.-Josephkerk) om 9.30 uur: 30 juni en 14 juli
 Heemskerk (H.-Mariakerk) om 14.00 uur: 9 juni
 Heiloo (heiligdom) om 12.30 uur: 16 juni en 14 juli
 Schagen (St. Christoforuskerk) om 11.00 uur: 14 juli
 Wognum (H.-Hiëronymuskerk) om 10.00 uur: 7 juli

Heilige tiener

Carlo Acutis (1991-2006) wordt heiligverklaard nu een tweede medisch wonder aan hem is toegeschreven. Dat heeft paus Franciscus besloten. Wanneer wordt nog bekend gemaakt (waarschijnlijk volgend jaar). In zijn (gelovig) leven stond de eucharistie centraal. Hij beheerde o.a. een website met alle eucharistische wonderen wereldwijd.

Die Schöpfung in Edam

'Zang Edam' geeft zaterdag 8 juni een uitvoering van 'Die Schöpfung' van Joseph Haydn in de Grote Kerk in Edam. Aanvang is om 20.00 uur. Het oratorium is onder meer gebaseerd op het scheppingsverhaal uit Genesis. Info: www.zangedam.nl

Relieken Theresia van Lisieux

Tot en met 16 juni zijn de relieken van Theresia van Lisieux in een aantal parochies in het bisdom Rotterdam, zoals 7 en 8 juni in de H.-Laurentiuskerk (Voorschoten) en tot 16 juni in H.-Jacobuskerk (Den Haag).
Info: www.theresedelisieux2024.nl

Honderden communicanten hebben dit voorjaar in hun parochiekerken voor de eerste keer hun heilige Communie ontvangen.

Foto: Klaas Hansen

Christendom en slavernij

Het Catharijneconvent in Utrecht presenteert van juli t/m september een tentoonstelling over het Nederlandse verhaal van het christendom en slavernij. Aan de hand van historische bronnen, persoonlijke reflecties, onderbelichte perspectieven en hedendaagse kunst wordt de vaak onbesproken relatie tussen het christendom en het Nederlandse slavernijverleden getoond. Het christendom had een cruciale invloed op het denken over slavernij (voor- en tegenargumenten werden uit de Bijbel gehaald). Info: www.catharijneconvent.nl

Relieken H. Bernadette

Tienduizenden hebben in de maand april de relieken van de heilige Bernadette Soubirous bezocht en deelgenomen aan de in alle bisdommen van ons land georganiseerde vieringen en andere activiteiten. Zowel in Amstelveen-Bovenkerk als in het Mariaheiligdom van Heiloo was de belangstelling groot en boven alle verwachting. Scan de QR-codes voor veel foto's en mooie verslagen van de dagen dat Bernadette in ons bisdom was.

Muziek in de kerk

Zondag 16 juni om 15.00 uur in de H.-Sebastianuskerk (Dorpstraat, IJpendam) een prachtig concert met o.a. de Rosenkranz Sonaten van Heinrich Biber. Info: www.hsebastianus.nl

Iedere woensdag in juli en augustus om 20.15 uur orgelconcerten in de St.-Nicolaasbasiliek met bekende organisten. Info: www.muziekinde-nicolaas.nl/amsterdamse-orgelzomer

Van 13 t/m 27 juli het tweejaarlijkse Internationaal Orgelfestival Haarlem met meer dan 30 concerten met beroemde organisten uit binnen- en buitenland, een improvisatie-concours en een zomeracademie. Info: www.orgelfestival.nl

Tot eind oktober iedere vierde zaterdag van de maand (zoals 22 juni) speciale orgelconcerten op het 250 jaar oude Hilgersorgel in 'Nieuwe Boomkerk' (Admiraal De Ruijterweg, Amsterdam) met in september a.s.

een speciaal jubileumprogramma. Zondag 9 juni om 13.30 uur in de H.-Vincentiuskerk (Van Lennepkade, Amsterdam) een concert door Kaoru Iwamura. Info: vuvconcert@gmail.com

Tot eind juli iedere vrijdag om 12.00 uur lunchpauzeconcert in de Mozes-en-Aäronkerk (Waterlooplein, Amsterdam) door jonge musici van het Conservatorium. Voor meer muziek en concerten: www.mozesenaaronkerk.nl

Een tulp voor de paus

Tijdens een privé-audiëntie op zaterdag 4 mei jl. werd de paus een nieuwe tulpensoort aangeboden. De paus vond het niet gepast dat dit de Paus-Franciscustulp zou gaan heten, omdat hij geen prijzen en eretekens aanneemt en geen zaken naar hem wil laten vernoemen, maar hij was verheugd met het voorstel de tulp de *Fratelli-Tutti*-tulp te vernoemen. De witte tulp met een geel hart staat daarmee symbool voor de boodschap van deze encycliek van paus Franciscus van 3 oktober 2020 over broederlijkheid en sociale vriendschap.

“**F**ratelli tutti”, Met die woorden richtte Sint Franciscus van Assisi zich tot zijn broeders en zusters en liet hen kennismaken met een manier van leven die doortrokken was van de

smaak van het evangelie. Van zijn broederlijke vermaningen zou ik die ene willen selecteren waarin hij het heeft over een liefde die de grenzen van ruimte en tijd overstijgt en zalig noemt al wie zijn broeder is. Op zijn eenvoudige en directe manier legde Sint-Franciscus de essentie uit van een open broederlijkheid die toelaat ieder mens te erkennen, te waarderen en lief te hebben ongeacht zijn of haar fysieke aanwezigheid, ongeacht waar hij of zij geboren is of leeft, aldus de openingszinnen van deze encycliek.

Het aanbieden van deze nieuwe tulp was het initiatief van het bestuur van de Katholieke Stichting ter bevordering van Welzijnswerk van Amsterdam. Vorig jaar zomer werd bij zijn bezoek aan Amsterdam aan mgr. Paul Gallagher, de Vaticaanse minister van Buitenlandse Zaken, een tulp aangeboden. Zo ontstond het idee om ook paus Franciscus eentje aan te bieden.

Toespraak van paus Franciscus

Dierbare broeders en zusters,
Een hartelijk welkom aan u, pelgrims uit Amsterdam: aan bisschop mgr. Jan Hendriks, aan zijne excellentie de heer Ed Nijpels, aan de bestuursleden van de Katholieke Stichting ter bevordering van Welzijnswerk van Amsterdam, aan de familie Russell, de rector en het koor van de basiliek van de H. Nicolaas en aan u allen.
De aanleiding van uw bezoek is de 750e verjaardag van de stad Amsterdam, waarvan de vieringen dit jaar zullen beginnen. [*è bella - Het is een mooie stad.*] De wortels en de opkomst van de stad zijn verbonden met het geloof en de katholieke Kerk. Een belangrijk moment in die geschiedenis wordt gevormd door het eucharistisch wonder, dat in 1345 plaatsvond en nog steeds wordt herdacht met een Stille Omgang en

de aanbidding van het H. Sacrament. Tegelijkertijd is Amsterdam een stad waar velen zich inzetten voor de armen en de migranten, in verbinding met het werk van de zusters van Moeder Teresa, het drugspastoraat, met de gemeenschap van Sant' Egidio en de vele andere initiatieven. Bovendien is Amsterdam een stad met vele nationaliteiten, die geroepen zijn om als broeders en zusters samen te leven. Juist de kerken zijn plaatsen waar mensen van allerlei sociale en culturele achtergronden samenkomen. Ik dank u zeer voor uw inzet daarvoor.

Ik wens u allen dat u kunt leven en werken in uw mooie stad met Gods zegen, zodat u met vreugde getuigenis kunt geven van het geloof en de concrete liefde voor de naaste, beziel en gesterkt door de eucharistie. Moge uw inzet de broederschap en de solidariteit onder de bewoners van de stad Amsterdam blijven versterken. De Maagd Maria, Moeder van alle mensen, moge u bewaren in het geloof, in de hoop en de liefde. Ik zegen u van harte en ik begeleid u met mijn beste wensen. En, alstublieft, ik vraag u om voor mij te bidden. ■

Juist de kerken zijn plaatsen waar mensen van allerlei sociale en culturele achtergronden samenkomen. Ik dank u zeer voor uw inzet daarvoor.

Meer lezen over de encycliek 'Fratelli Tutti'?

Heilig Jaar 2025

Pelgrims van Hoop

Iedere vijftwintig jaar kent de Kerk een Heilig Jaar of Jubeljaar. Het was paus Bonifatius VIII die in 1300 het eerste katholieke jubeljaar afkondigde. De oorsprong ligt in het Oude Testament, waar de Israëlieten om de vijftig jaar een jubeljaar vierden, met als doel de gelijkheid, gerechtigheid en maatschappelijke vrede te herstellen. In een Heilig Jaar in de Rooms-Katholieke Kerk staat de verzoening tussen de mensen onderling en tussen mensen en God centraal.

Heilig Jaar met Bul aangekondigd

Op Hemelvaartsdag heeft paus Franciscus met het laten voorlezen van de Bul van indicie "Spes non confundit" (= Hoop stelt niet teleur)

het Heilig Jaar 2025 aangekondigd. In dit document omschrijft de paus het doel van dit Heilig Jaar en enkele belangrijke momenten. "In de loop van het [Heilig] Jaar", schrijft paus Franciscus, "moet alles in het werk worden gesteld om het Volk van God in staat te stellen ten volle deel te nemen aan de verkondiging van de hoop op Gods genade en aan de tekenen die getuigen van hun werkzaamheid."

Speciale hymne Heilig Jaar

'Vlam van liefde, hoop die ons doet leven, hoor ons lied, een lofzang uit ons hart.' Zo begint de Nederlandse vertaling van de hymne voor het Jubeljaar 2025.

Van deze hymne is nu ook de bladmuziek beschikbaar, met de verschillende varianten qua meerstemmigheid. Scan de QR-code om de partituur te downloaden. Binnenkort komt ook een Nederlandse voorbeeldopname beschikbaar.

Leef toe naar het Heilig Jaar...
www.bisdomhaarlem-amsterdam.nl/jubeljaar2025

Logo Heilig Jaar

Het door paus Franciscus gekozen thema voor het komende Heilig Jaar is 'Pelgrims van hoop'. Daarbij is dit logo ontworpen. Het logo toont vier gestileerde figuren, die de hele mensheid verbeelden vanuit de vier hoeken van de aarde. Ze omhelzen elkaar, wat wijst op de solidariteit en broederschap, die volkeren moeten verenigen. De eerste figuur houdt zich daarbij vast aan het kruis. De onderliggende golven geven weer dat de pelgrimstocht van het leven niet altijd over rustige wateren gaat. De hoop in het logo is verbeeld door het anker waar het kruis aan de onderkant in overgaat.

Belangrijke data Heilig Jaar

24 december 2024	Opening Heilig Jaar op kerstavond in de Sint-Pieterskerk, waarbij de paus de Heilige Deur zal openen.
29 december 2024	Opening Heilige Deur in de Sint Jan van Lateranen, de kathedraal van Rome. Gelijktijdig wordt in alle bisdommen, in iedere kathedraal, het Heilig Jaar geopend.
26 april – 3 mei 2025	Nationale bedevaart van de Nederlandse bisdommen naar Rome
4 oktober 2025	Feestelijke bisdomdag in de kathedraal in Haarlem
28 december 2025	Sluiting Heilig Jaar in alle bisdommen.
6 januari 2026	Sluiting Heilig Jaar in de Sint-Pieterskerk, waar de paus de Heilige Deur zal sluiten.

Nationale bedevaart naar Rome

Tijdens de meivakantie van volgend jaar organiseren de Nederlandse bisdommen een bedevaart naar Rome. Het betreft een vlieg- of busreis. Er is geen apart aanbod voor gezinnen maar er geldt een gezinsarrangement (korting voor de kinderen). Voor 75 jongeren uit heel Nederland is er een speciale jongerenreis (eigen locatie in Rome). Het algemene programma omvat drie vieringen in de grote basilieken en de deelname aan de algemene audiëntie met de paus. Voor de genoemde prijzen geldt: vervoer naar Rome v.v., verblijf halfpension, OV-kaart in Rome. Info: www.rome2025.nl

26 april-3 mei: achtdaagse busreis voor € 1.475,00 p.p.
27 april-2 mei: zesdaagse vliegreis voor € 1.525,00 p.p.
Jongerenreis (18-30 jaar), speciaal aanbod: 995,00 p.p.
Kinder- en jongerenkorting (t/m 29 jaar): 200,00 p.p.

Ooit klonk 't

Adoro

Te in het Olympisch
Stadion

Dit jaar is het honderd jaar geleden dat van 22 tot en met 27 juli in Amsterdam een Internationaal Eucharistisch Congres werd gehouden. Een week lang was Amsterdam – hoofdstad van een protestantse natie – weer even dé katholieke stad van de Lage Landen. Hoogtepunt was de pontificale hoogmis met de Nederlandse kardinaal Willem van Rossum en de aansluitende Sacramentsprocessie in wat later het Olympisch Stadion werd.

H

et Eucharistisch Congres van Amsterdam was de zevenentwintigste bijeenkomst. Het eerste Eucharistische Congres vond plaats op 21 juni 1881 in de Franse stad Lille. Het idee hiervoor kwam van Marie-Marthe Emilie Tamisier (1834-1910), die een visioen zou hebben gehad waarin haar werd opgedragen een massale aanbidding van het Allerheiligste te organiseren. De eerste bijeenkomst was nog klein en nauwelijks internationaal te noemen, maar de beweging groeide met het jaar. Het congres, dat in 1888 in Parijs gehouden werd, was al

Die nacht werd in de Nederlandse kloosters een nachtmis en een nachtelijke aanbidding gehouden

een tamelijk massale bijeenkomst en tijdens het congres van 1890 in Antwerpen was een menigte van 150.000 gelovigen op de been gekomen. Het eerste congres dat buiten Europa gehouden werd, was dat van 1893 in Jeruzalem.

Het idee om in Amsterdam een Eucharistisch Congres te houden stamde al uit de beginjaren. Tamisier vond Amsterdam heel geschikt om het evenement te houden in een 'eucharistisch

bedevaartsoord' vanwege het Mirakel van 1345 en de jaarlijkse Stille Omgang.

In 1924 was het zover. Tientallen kardinalen en bisschoppen, priesters en gelovigen kwamen in Amsterdam bijeen voor een programma met vieringen, lezingen en andere bijeenkomsten.

Programma

Op de openingsbijeenkomst op 23 juli las de Nederlandse curiekardinaal Willem van Rossum een pauselijke boodschap voor met lof voor de Amsterdamse katholieken. Daarin hekelde hij ook het nog steeds bestaande processieverbod in ons land. Na de opening van het congres werd die nacht in de Nederlandse kloosters een nachtmis en een nachtelijke aanbidding gehouden, die op de donderdagochtend door alle katholieke kerken in het land werd overgenomen. Gedurende de daarop volgende dagen en avonden werden verschillende vergaderingen en bijeenkomsten gehouden, maar ook concerten en kerkelijke vieringen.

Pauselijk gezant kardinaal Willem van Rossum C.s.s.R.

Pater Redemptorist Willem van Rossum (1854-1932) maakte vanaf 1895 snel carrière in de Vaticaanse curie. In 1911 werd hij kardinaal gecreëerd, de eerste Nederlandse kardinaal in vierhonderd jaar. In 1918 werd hij kardinaal-prefect van de 'Propagande Fide'. Van Rossum centraliseerde de wereldwijde missie-activiteit. Hij achtte de missie iets van de universele Kerk, niet iets van individuele landen. De missie diende meer los te komen van nationale, koloniale belangen.

Kardinaal Van Rossum bezocht het congres als pauselijk legaat of gezant van de paus. Na lang beraad adviseerde het kabinet van de katholieke premier Charles Ruijs de Beerenbrouck Koningin Wilhelmina de kardinaal niet officieel te ontvangen en om mogelijke misverstanden te voorkomen was zij eind juli 1924 niet in het land maar op vakantie in Noorwegen.

Gedurende zijn bezoek aan het Eucharistisch Congres logeerde de kardinaal bij de familie Dreesmann (van Vroom & Dreesmann).

Daar ontving hij gasten, maar de kardinaal bezocht ook diverse Amsterdamse kerken. Ter herinnering aan dit bezoek werd in het Begijnhof in 1928 een monument onthuld. Het oorspronkelijke monument had een brede sokkel met in het midden de buste van de kardinaal, geflankeerd door reliëfs van bisschop Callier van Haarlem en van bisschop Heylen van Namen en voorzitter van het congres. Alleen de buste van de kardinaal is in 1960 herplaatst in de tuin van de pastorie op het Begijnhof.

Er was voor de kinderen een plek in het dagelijks programma ingeruimd. Op verschillende dagen was er in alle kerken een 'kinderhulde aan het Allerheiligst Sacrament' en op zaterdag in het stadion een kindercommunie. In Amsterdam waren hele huizenblokken en straten van katholieke woningbouwverenigingen versierd met vlaggen en slingers. In de top van het stadion, waar de centrale plechtigheden plaatsvonden, wapperde de pauselijke vlag, geflankeerd door een engel. Een groot Christusbeeld sierde de ingang. Dit was ongehoord voor een land, dat zich een protestantse natie waande.

Bij de afsluitende viering gaf de kardinaal de pauselijke zegen aan zo'n 75.000 aanwezigen.

Slotdag

Hoogtepunt was de pontificale hoogmis op 27 juli. Die zondag werd in het stadion de 'kardinaalsmis' opgedragen door kardinaal Van Rossum in het speciaal voor hem gebouwde kardinaalspaviljoen in het bijzijn van vele kardinalen, bisschoppen, abten en andere hoogwaardigheidsbekleders. Bij deze afsluitende viering - opge-

luisterd door 800 mannen- en 500 jongensstemmen, tientallen misdienaars en bruidjes - gaf de kardinaal de pauselijke zegen aan zo'n 75.000 aanwezigen. Uiteindelijk werd deze eerste katholieke massamanifestatie in Nederland een groot succes. Door het innovatieve gebruik van luidsprekers was het congres voor de vele deelnemers goed te volgen. Buitenlandse gasten genoten dagenlang de gastvrijheid van de Amsterdamse katholieke bevolking. En voor Nederlandse katholieken was het de langverwachte erkenning van de emancipatie als grootste minderheid in onze samenleving en een hoogtepunt in het 'Rijke Roomsche Leven'. ■

Michel Bakker

Het 53e Internationale Eucharistisch Congres wordt van 8 t/m 15 september gehouden in Quito (Ecuador). Bij de openingsmis zullen vijfduizend kinderen hun eerste Communie doen.

Young Professionals

De avond ervoor was er een pre-event voor 'young professionals', waarin het

'Leaders of Influence'-programma van Xpand werd gepresenteerd. Vanaf september zal er een nieuwe katholieke 'tribe' van start gaan, waarbij jonge mensen vanuit het gedachtegoed van de Missionaire Parochie begeleid worden in hun ontwikkeling in leiderschap, met een goed niveau van competenties en een gezond en sterk karakter, geworteld in het katholieke geloof. (Zie kader.)

Beleef intimiteit met God

In het ochtendprogramma werd ik bijzonder geraakt door de woorden dat Jezus de berg op ging om in de intimiteit met God te zijn. En hoe wij dus eigenlijk steeds weer opnieuw die keuze mogen maken om met God te spreken en te zijn. Daarin mogen we Jezus navolgen.

Anderen leerling maken

In het middagprogramma zat ik met een team van parochianen uit Haarlem bij de teamsessie van Hade-wijch Klaassen (Titus Brandsmaparochie - Wageningen). Ze sprak over de vijf fasen van tot geloof komen van Sherry A. Weddell. Kort samengevat zijn deze fasen of drempels: vertrouwen; geestelijke nieuwsgierigheid; geestelijke openheid; geestelijk zoeken; en bewust leerling van Jezus worden. In de eerste twee à drie fasen staat de persoonlijke

Fotografie: Ramon Mangold

**Leerling maken van Jezus anno 2024
Hoe?**

Op zaterdag 6 april jl. was de derde editie van de conferentie 'De Missionaire Parochie'. Ruim 850 mensen volgden het dagprogramma met als thema 'Volg Mij', met in de ochtend hoe zelf leerling te zijn en 's middags een teamsessie hoe anderen tot leerling van Jezus te maken. Wat is daar voor nodig?

kerygma-aanbod en nog minder een aanbod voor de eerste fasen. Actiepunt wat we mee naar huis namen, was dan ook om daar eens over na te denken. En u, hoeveel aanbod heeft uw parochie voor mensen die in fase één of twee zitten? ■

Carolien Hoogenboom

relatie/vriendschap voorop, in de derde en vierde fasen het kerygma (de eerste geloofsverkondiging zoals bijvoorbeeld een Alpha-cursus) en daarna pas de catechese. Echter hebben we in onze parochies vaak veel catecheseaanbod, maar weinig

Ben jij een jongvolwassene, die geloof en het werkende leven samen wil brengen in één werkelijkheid: denk eens aan het 'Leaders of influence'-traject.

Sint Hildegard

Afbeelding van Hildegard van Bingen in de kerk van St. Foy

H

ildegard van Bingen is een van de meest tot de verbeelding sprekende heiligen. Zij wordt in veel verschillende kringen bewonderd. Voor sommige is zij een mystica, die grootste Bijbelse en theologische visioe-

nen had, die nu nog steeds spreken over God, de Schepping en mensen. Voor anderen is zij een dichteres en componiste, die met haar meerstemmige composities de relatie tussen hemel en aarde bezingt alsof het engelenkoren zijn. Voor weer anderen is zij een grootheid op het gebied van gezondheidszorg en voeding door haar geschriften over het gebruik van planten, en soms ook dieren, voor een gezonde balans tussen lichaam en geest en hoe je kwalen kunt oplossen.

Een aardse vrouw verbonden met het hemelse licht

De laatste jaren is er veel aandacht voor Hildegard van Bingen (1098-1179), niet in de laatste plaats vanwege de film 'De beentjes van Sint Hildegard' (2020) of de pauselijke erkenning als Kerklerares in 2012. Deze middeleeuwse abdis was een veelzijdige vrouw.

Naast haar geschriften over haar visioenen, haar muziek en haar 'voedingsleer' had Hildegard de leiding over twee kloosters. Ze was een vrouw met een indrukwekkend internationaal netwerk van de ridder om de hoek tot de keizer en de paus. Hildegard werd gevraagd om te komen spreken in kathedralen en zij was niet bang om haar gezag te gebruiken in confrontaties, ook als haar positie er niet beter van werd. Sint Hildegard was een veelzijdige, intrigerende vrouw, die leefde in de twaalfde eeuw in het gebied waar de Rijn en de Nahe samenkomen.

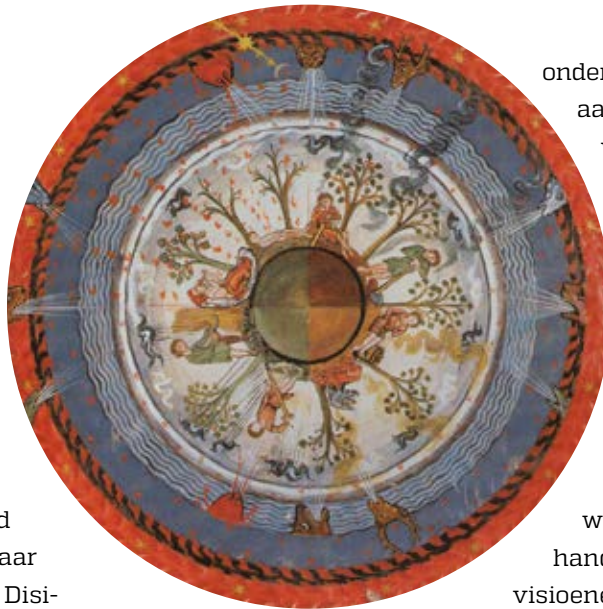
Adellijk gezin

Van Hildegard is geen exacte geboortedatum bekend. Haar geboortjaar is zeer waarschijnlijk 1098. Ze werd als tiende kind in een groot gezin geboren. Haar vader was van adel, al zijn ook hier de geschiedschrijvers het niet precies eens over de 'rang'. Op jonge leeftijd - sommigen zeggen dat ze 8 jaar oud was, anderen 10 jaar - ging Hildegard met Jutta von Sponheim mee naar het Benedictijnerklooster op de Disibodenberg. Daar leefden een grote mannen-gemeenschap en een kleine vrouwengemeenschap (in een slotklooster) naar de Regel van de Heilige Benedictus. Jutta von Sponheim was de abdis van dit vrouwenklooster. Als jong meisje leerde Hildegard er Latijn, het interpreteren van de psalmen en andere Bijbelteksten en de Regel van Benedictus, het zingen van de getijden, enzovoort. Na de dood van Jutta von Sponheim werd Hildegard in 1136 de nieuwe abdis van dit een zelfvoorzienend slotklooster.

Visioenen

Hildegard had van jongs af aan visioenen. Haar kijk op de wereld was daardoor anders dan die van andere mensen. Zij wist en zag dingen, die anderen niet zagen. Het leerde haar ook kennis voor zich te houden om geen gedoe te veroorzaken.

Nadat zij abdis was geworden, zo beschrijft Hildegard het zelf, leek het alsof de visioenen niet meer in het verborgene wilde blijven, alsof ze nu naar buiten gebracht moesten worden. Vanaf dat moment, Hildegard was ongeveer 42 jaar oud, dicteerde zij alles wat zij zag en ervaarde aan haar secretaris, die het opschreef. Een deel van haar visioenen stuurde zij aan een theologische grootheid uit haar tijd, Bernardus van Clairvaux, die ze aan paus Eugenius III voorlegde om goedkeuring te krijgen. Beide mannen waren

onder de indruk en gaven groenlicht aan Hildegard om te blijven schrijven en te blijven uitdragen wat zij zag.

Voor Hildegard waren haar visioenen een alles omvattende ervaring. Zij omschrijft ze als een zien van de werkelijkheid, maar dan met een andere manier van zien dan met haar gewone ogen. Zien en weten gingen daarbij voor haar hand in hand. Zelf heeft ze haar visioenen nooit als extases beschreven, meer als een innerlijk diep weten. Dat diepe

weten kwam, aldus Hildegard, door wat zij noemt het 'Levende Licht'. Dat is de kern van alles, daar komt alles wat geschapen en ongeschapen is samen, daar vindt en ervaart zij God.

Vanuit die ervaring van het Levende Licht, deed

Hildegard de dingen die zij deed. Zij verwijst er heel vaak naar als bron, als levenskracht, als inspiratie. Haar muziek is een uiting van haar verbondenheid met het Levende Licht. Zij probeerde in klank en poëzie te vangen en te vertolken wat zij ervaren had, zodat ook anderen zich met dat Levende Licht zouden kunnen verbinden.

Een sterke vrouw

Deze veelzijdige vrouw stierf op 17 september 1179. In moderne woorden kunnen wij haar een

manager noemen, een vrouw met een goede neus voor netwerken en pr. Zij was een vrouw die niet naar deelonderwerpen keek, maar naar de samenhang van de schepping, waar zij onderdeel van was. Muziek was net zo nodig als goede voeding. Het gebed en de stilte waren net zo nodig als het fysieke werken en de dialoog met mensen om haar heen. Ze was niet bang om de grote der aarde aan te spreken op waar zij de mist in gingen tegenover de richtlijnen van God en tegelijkertijd had ze aandacht voor wie er bij haar aan de poort kwam voor een bord eten.

Johanneke Bosman

Johanneke Bosman is pastoraal werker in Den Bosch. Ze geeft daarnaast lezingen en begeleidt reizen en retraites rond St. Hildegard van Bingen.

”
**Een vrouw met
een indrukwekkend
internationaal
netwerk van de
ridder om de hoek
tot de keizer en
de paus**

Wilt u meer weten over deze bijzondere vrouw?

Ga mee met de lezersreis naar de omgeving waar Hildegard leefde, waar Johanneke Bosman u nog veel meer gaat vertellen. Zie pagina 39.

‘A

Is ik het niet meer kan, wil jij dan voor me bidden.’ Mijn vader stierf alweer zeventien jaar geleden. Maar die vraag hoor ik nog vaak in mijn hart. Alsof we in het bidden van het

Onze Vader voor eeuwig met elkaar verbonden blijven. Dan hoor ik hem weer in zijn laatste dagen bidden met schorre stem, dan voel ik ook weer het haperen van mijn eigen stem. Want de ontroering van die weken aan het sterfbed gaat nooit voorbij. Alsof we samen buiten de tijd leven. Maar hij ligt al heel lang begraven in Heemstede en ik bid het Onze Vader nog geregeld aan het sterfbed van anderen. En toch gaan deze momenten en woorden nooit voorbij. Misschien wel juist omdat ik nog geregeld bij een dierbare naaste aan het sterfbed ben. En als we dan gaan bidden, voel ik dat mijn vader nooit ver weg is.

Voorportaal van de hemel

Laatst nog was ik in Haarlem en luisterde ik naar een levensverhaal in een hospice. Van een zeventigplusser die twee maanden geleden nog op de tennisbaan stond en nu de dagen van zijn leven aftelde. Hij vertelde dat hij streng katholiek was opgevoed en tijdens zijn leven dat geloof had losgelaten. Nu de dodelijke ziekte hem alles uit handen had geslagen, zag hij hoeveel liefde hij mocht ontvangen. Sterker nog, hij had het gevoel dat hij met al die zorg en aandacht al in het voorportaal van de hemel was. Zo veel liefde en schoonheid terwijl het verdriet ook intens was. Hij werd er weer een beetje gelovig van: alsof God hem in al die liefde droeg. Het was een intense ontmoeting, die ik afsloot met de vraag: zullen we gaan bidden? Toen was er weer dat gebed van Jezus en daarna was er de hostie als voedsel voor onderweg, van leven naar dood. Of ik nog eens wilde terugkomen, met de communie, ook voor zijn twee zonen. En of ik dan ook weer wilde bidden. Dat was zijn laatste vraag.

Leo Fijen is ambassadeur van uitgeverij Adveniat en oud-presentator van de geloofsgesprekken van de KRO-NCRV op de zondagochtend.

Verbonden met de eeuwigheid

Na afloop ben ik even naar Heemstede gereden en heb mijn vader en moeder gedag gezegd op de begraafplaats. En weer gebeden, de woorden van Jezus. Ik stond daar alleen en was niet alleen. Omdat ik de stem van

Onze Vader, bidden aan het sterfbed

”
**Het is genade dat
het Onze Vader
voorbij alle grenzen
van leven en dood
gaat en steeds weer
nieuw leven geeft**

mijn vader weer hoorde en even buiten de tijd was. Dat doet bidden, dacht ik op de terugweg. Dan bid je woorden die je uit je hoofd kent. Maar dan ben je tegelijk verbonden met de eeuwigheid, je vader door de dood heen. En natuurlijk ook met

je moeder. Het is genade dat het Onze Vader voorbij alle grenzen van leven en dood gaat en steeds weer nieuw leven geeft. Daarom hoefde ik niet lang na te denken toen ik de vraag kreeg om een boekje over het Onze Vader samen te stellen. Ik gaf het eerste exemplaar aan de landelijke en interdiocesane projectgroep voor het Heilig Jaar. Bij die presentatie dacht ik aan mijn vader en wist ten diepste: Dit boekje is voor hem en voor mijn moeder. ■

**zaterdag
22 juni**

BAVODAG

De dag voor alle vormelingen en tieners

De Bavodag komt er weer aan!
Alle tieners en vormelingen zijn welkom op zaterdag 22 juni, in de Bavokathedraal op de Leidsevaart in Haarlem. We zullen samen de torens beklimmen, workshops doen over Carlo Acutis en de Mis vieren met onze bisschop. Samen maken we er een super mooie dag van!! Mis het niet!

Aanmelden en info:
www.bisdromhaarlem-amsterdam.nl/bavodag

THEOLOGIE STUDEREN? *Je verdiepen in het geloof - sterker worden in je eigen geloof - groeien om anderen te helpen hun weg te vinden in het geloof*

zaterdag 8 juni 2024

OPEN DAG

Theologisch Instituut Sint Bonifatius

Theologie studeren in deeltijd! Diaken of catechist worden. Of persoonlijke verdieping van je geloof.

Kijk voor meer info op onze website:
www.bonifatiusinstituut.nl/opendag

SINT-BONIFATIUS
VORMINGSCENTRUM

bonifatiusinstituut.nl

Actie **Kerkbalans**
50 jaar kerkbalans.nl

GEEF

VANDAAG
VOOR DE
KERK VAN
MORGEN

Goed,

*schenk mij de kalmte om te aanvaarden wat ik niet kan veranderen,
moed om te veranderen wat ik kan veranderen,
en wijsheid om tussen deze twee onderscheid te maken.
Om één dag tegelijkertijd te leven.
Om van één moment tegelijkertijd te genieten.
Om moeilijke tijden te accepteren als het pad naar de vrede.
Om deze zondige wereld, net zoals Jezus deed, te aanvaarden zoals hij is,
niet zoals ik zou willen.
Om erop te vertrouwen dat U alle dingen zal rechtzetten
als ik me aan Uw wil overgeef.
Zodat ik in dit leven gelukkig genoeg zal zijn
en voor altijd volmaakt gelukkig met U in het volgende leven.
Amen.*

De Amerikaanse theoloog Reinhold Niebuhr schreef dit 'Gebed om kalmte' in 1943. Ook toen was de wereld onrustig, chaotisch en de mensen leefden in onzekerheid. Dit sereniteitsgebed vraagt God om zijn vrede aan je te geven, een innerlijke rust in welke omstandigheden je ook verkeert. De tekst is afgeleid van Matteüs 11,28-30 (Komt tot Mij allen die uitgeput zijn...) en een gebed van Sint Franciscus van Assisi (Geef me de moed om te veranderen wat ik kan veranderen. Geef me de wijsheid om te accepteren wat ik niet kan veranderen. Geef me het inzicht om het verschil tussen beide te zien).

Agathakerk 100 jaar!

BLACK GOSPEL WORKSHOP
 ONDER LEIDING VAN CHESRON LEDES
 Voor alle zangliefhebbers!
29 JUNI 2024
 ONTDEK DE OPWINDENDE WERELD VAN BLACKGOSPEL!

AANVANG WORKSHOP 10.00UUR
 UITVOERING 16.00UUR
 LUNCH INBEGREPEN!

AGATHAKERK
 BREESTRAAT 93,
 1941 EG BEVERWIJK
 Kosten €25,-
 Aanmelden bij
 Tineke: 0251-215094
 of via www.cgrledes.nl
 Aanmelden vóór 1 juni

Voordat ge geboren werd, bestemde Ik u voor Mij.
 (Jer. 1:5)

Denk je erover om priester te worden?
 Ontdek het op willibrordseminarie.nl

Erik Venneker
 seminarist

Grootseminarie
 St. Willibrord
 Bisdom Haarlem-
 Amsterdam

www.willibrordseminarie.nl

Wilt u de priesteropleiding steunen?
 Stort uw gift op reknr. NL64 INGB 000 000 5464
 t.n.v. Het Grootseminarie of scan de QR-code

**KoepelKathedraal
 orgelconcerten**

4 mei - 28 september

Iedere zaterdag om 16.00 uur

●

Kathedrale basiliek Sint Bavo
 Leidsevaart 146, Haarlem

www.willibrordusorgel.nl

1 juli - 25 augustus

**Duitstalig
 vakantiepastoraat
 op Texel**

**Urlaubs-
 seelsorge**
 Texel

**Zomerse gezelligheid
 Kerkvieringen
 Strandzang
 Gratis boeken- en spelletjesverhuur**

www.urlaubsseelsorge-texel.de

D

e recente rondgang afgelopen april van de relieken van Bernadette Soubirous zullen bij niet-katholieken – en ook wel bij katholieken – enig onbegrip hebben opgeroepen. Dat is niet nodig. Waar het om gaat is dat het leven

centraal staat, ook bij de verering van relikwieën. Inderdaad zien we bij de verering van heiligen twee verschillende houdingen. De eerste hecht waarde aan aanraking en fysiek contact, aan het heilige dat ontzag inboezemt en aan de wonderen, die voor gewone stervelingen onbereikbaar blijven. Soms (maar niet altijd) gaat dat samen met onwetendheid over wat de heilige in het leven feitelijk heeft gedaan. De tweede houding voelt zich aangetrokken door het handelen van de heilige, hoe hij/zij de stormen van het leven heeft doorstaan en zich heeft ingezet voor de armen en zieken. Die tweede houding is meer ethisch en leidt tot navolging, iets dat bij de eerste houding minder het geval is. Toch horen deze twee bij elkaar.

Er is al weer wat jaren geleden een bijzonder mooi boek verschenen, dat alle brieven van Bernadette bevat. Deze brieven worden voorafgegaan door een inleiding, waarin belangrijke thema's worden besproken: de jeugd van Bernadette, de verschijningen, haar keuze voor het kloosterleven en haar sterke waarheidsdrang, die wars was van idolatrie. (*Brieven van Bernadette*, vertaald en commentarieerd door Patrick Chatelion Counet).

De in totaal achttien verschijningen van Maria aan Bernadette hebben vele wetenschappers beziggehouden, zonder dat er een redelijke verklaring volgde. De Dame in het wit zegt pas bij de zestiende verschijning dat zij de *Immaculada Councepciou* is, de Onbevleete Ontvangenis. Bernadette weet zelf niet wat dat betekent. In moderne taal zou je kunnen zeggen dat het Kwaad dat heel de mensheid doortrekt, geen vat heeft gehad op Maria.

Het veertienjarig meisje krijgt drie geheimen toevertrouwd en mede daardoor houdt de Wereldkerk de adem in. En dit is wellicht al een eerste sleutel tot het geheim: kinderen spreken de waarheid waar geleerden en prelaten er het zwijgen toe moeten doen. Het rationalisme van de wetenschap in de negentiende eeuw ondernam een frontale aanval op het geloof. Bernadette werd wellicht zonder het te beseffen een krachtig wapen in de verdediging van het geloof.

Marcel Poorthuis is emeritus-hoogleraar in de dialoog tussen de godsdiensten aan de Faculteit Katholieke Theologie van Tilburg University.

Maar ook volgde zij eveneens zonder het te weten het spoor van andere vrouwelijke heiligen zoals Hildegard van Bingen, die door visioenen een heil-zame correctie waren op het overwegend mannelijke en institutionele spreken van de Kerk. Zowel Kerk als wetenschap hielden niet op haar te ondervragen over de verschijningen alsof zij een criminele daad had begaan. De zalig-

De kleine Bernadette

verklaring had nogal wat voeten in de aarde omdat Bernadette met een vriendin aardbeien had geplukt op een plek waar ze niet mochten komen. Het geeft wel aan hoe de confrontatie met het mysterieuze kleinzieligheid van de commissie niet uitsluit! Bernadette was gevoelig voor het Kwaad in de wereld en besepte dat ze in haar eigen leven niet het volkomen geluk zou bereiken. De boodschap van Lourdes en ook van andere Mariaverschijningen hangt vaak samen met dreiging van oorlog en ondergang. Mensen worden opgeroepen tot bekering en het goede, juist om dat onheil af te wenden. Daarmee worden de verschijningen minder devoot-individualistisch en veel meer een apocalyptische boodschap van afwending van het Kwaad voor een wereld in onheil. Dat gevoel van onheil geldt voor onze wereld vandaag de dag zeker ook.

Door de verschijningen ontdekte Bernadette op aanwijzing van de Dame in het Wit een bron, dezelfde bron die tot op de dag van vandaag stroomt in Lourdes. Opmerkelijk is dat er twee andere meisjes bij waren die echter niets hebben gezien. Het geeft aan dat de roeping van Bernadette radicaal persoonlijk was. Enigszins te vergelijken met Mozes, die na zijn roeping bij het brandende braambos zelfs niet het verbrande braambos kon tonen aan anderen. Het gaat kennelijk niet om een inbreuk op de fysieke orde, maar om een visioen en een stem, die zich richt tot het hart. Als zodanig nodigt het leven van Bernadette wel degelijk uit tot navolging, want voor eenieder is het leven een radicaal persoonlijke roeping. Het is zaak die roepstem in je eigen leven te ontdekken. ■

Mgr. Jan van Burgsteden:

In de beproevingen van je leven zit verborgen de zegen van een nieuw begin

Afgelopen 15 maart was het zestig jaar geleden dat onze geliefde oud-hulpbisschop Jan van Burgsteden sss. priester werd gewijd. Hij is tevens 65 jaar lid van de Congregatie van de Sacramentijnen. Reden voor *SamenKerk* om met Leo Fijen terug te blikken.

Z

estig jaar priester, 65 jaar lid van de Sacramentijnen en bijna een kwart eeuw bisschop. Hij is al langer het middelpunt van de feestvreugde. Maar het is hem niet aan te zien. Daar zit hij, te wachten op het gesprek over zijn jubilea. Beneden in het Be-

gijnhof is er eerst de keuken van de Sacramentijnen te Amsterdam, dan moet je door een tussenruimte en tusslotte is er een ruimte daar weer achter. Daar zit hij in de voorjaarszon, aan een koffietafel. Met bleek gelaat, de jaren hebben vat op hem gekregen. Maar de dankbaarheid is er alleen maar groter op geworden. En voor

**De levensloop
komt niet door mijn
verdienste, maar
door Hem, met alle
ups en downs.**

geloof, een verbinder in de oecumene, een dienstknecht voor de Heer en voor alles een bisschop voor de mensen, een herder die zichzelf goed kent. 'Verrezen ben ik en nog altijd ben ik bij U. Gij hebt Uw hand op mij doen rusten. Wonderbaar is Uw wijsheid', zo klinkt opnieuw het Introïtus van Paaszondag. En parallel daaraan zegt Van Burgsteden: "De levensloop komt niet door mijn verdienste, maar door Hem, met alle ups en downs. Want Gij hebt Uw hand op mij doen rusten. Eerst in de downs van mijn leven, want in de beproevingen van mijn leven heb ik de zegen van een nieuw begin erva-

ren. En ik ben beproefd. De oorlog was al een drama, voor zovelen. Maar een maand na de oorlog werden we als gezin zwaar getroffen. Ik zal het nooit vergeten, 6 juni 1945, ik was negen jaar, onze boerderij in Achterveld brandde tot de grond toe af. En bij het grote verdriet dat alles verloren ging, was er ook mijn eigen pijn dat het kerststalletje van cellofaan - dat ik ooit cadeau had gekregen van een knecht - in vlammen opging. Dat stalletje betekende

veel voor me, want daar werd de geboorte van Christus tastbaar voor me. Maar in november was mijn vader erin geslaagd om in elk geval weer een schuur neer te zetten. In het voorste stuk gingen we wonen. En daar kwam ook een echte kerststal met beeldjes. In de leegte van de beproeving was Gods hand nooit ver weg en zijn wijsheid wonderbaarlijk nabij. Achteraf kan ik zeggen, we hadden toen niets, we leefden eerst in keten, daarna in een schuur. We hebben ervaren wat armoede is. En vanaf dat moment kijk ik anders naar armoede en zie ik de ander als mijn vriend. Die genade heb ik ontvangen door de brand en de wederopbouw."

Alle ellende als zegen voor een nieuw begin

Jan van Burgsteden was misdienaar, leefde met Christus, ging graag naar de kerk, zag het voorbeeld van zijn vader en moeder en koos voor het kleinseminarie van de Sacramentijnen in Baarlo. Weg uit Achterveld, weg uit de beschermde omgeving, de wereld in van de opleiding tot religieus en priesterlijk leven. Hij bloeide als nooit tevoren, maar werd een halt toegeroepen in de vijfde klas van het gymnasium. "Ik moest bij de geestelijk directeur komen en kreeg van hem te horen dat ik geopereerd moest worden. Ik liep mank door een ongeluk in mijn jeugd. De botten moesten recht gezet worden. In de Maartenskliniek in Nijmegen. Van mijn tenen tot mijn middel in het gips. Vier maanden lang, liggen op bed. Drie maanden daarvan ben ik thuis verzorgd door mijn moeder en mijn

hem liggen teksten, die hij wil citeren om zijn leven in een gelovige context te plaatsen. Want voor alles weet hij, Johannes Gerardus Maria van Burgsteden, dat 'Uw hand op mij heeft mogen rusten'. Steeds komt die tekst uit het Introïtus van de Paasmorgen terug in zijn verhaal. Want Hij die verrezen is, doet anderen ook opstaan in hun leven. En Jan van Burgsteden is daar een levend voorbeeld van. Hij heeft meer dan eens mogen opstaan. Ook als religieus, al 65 jaar bij de Sacramentijnen.

Armoede als genade

Het gesprek is er niet eentje van vraag en antwoord. Als je dat denkt, dan ken je Jan van Burgsteden niet. Het is meer een monoloog van een sjouwer voor het

Het kruis is een dwaasheid voor wie niet gelooft maar voor degenen die wel geloven de grootste wijsheid

Gelijke tred

Die liefde heeft Jan van Burgsteden ook meegekregen van zijn ouders. En dat hielp hem zeer bij de moeilijke start als hulpbisschop in het bisdom Haarlem-Amsterdam. Lees maar: "Mijn vader hield gelijke tred met ieder die op zijn pad kwam. Dat doet onze Heer ook. Hij is de pelgrim en vergezelt mij en leert mij dat ook zo te doen bij mensen, die aan mijn zorg zijn toevertrouwd. Gelijke tred houden, met aandacht leven en bidden, zodat je weet dat de Heer altijd jouw pelgrim onderweg is. Zo heb ik ook gedaan naar anderen. Niet ik ben de pelgrim, Hij is de pelgrim naast mij. Niet ik leef, maar Christus leeft in mij. Dat gaf vrede

oudste zus. En net toen alles goed leek te gaan, moest ik weer terug naar het ziekenhuis. Nog een keer, alles weer hetzelfde, dus weer een paar maanden in het gips, op bed liggen, verzorgd worden en afhankelijk zijn. En toch lag daar in alle ellende de zegen van een nieuw begin, want ik mocht toch het noviciaat in, hoewel ik het gymnasium had moeten afbreken. Het kruis is een dwaasheid voor wie niet gelooft maar voor degenen die wel geloven de grootste wijsheid. Of zoals in het Introïtus wordt gebeden: 'Wonderbaar is uw wijsheid', zo laat Jan van Burgsteden het licht door het donker van zijn leven stralen, het licht van Christus, het licht van het geschenk van de eucharistie. Pater Eymard is de stichter van de Congregatie van het Heilig Sacrament. Hij leefde van 1811 tot 1868 in het Frankrijk van kort na de Franse Revolutie. Natuurlijk pasten die twee goed bij elkaar: het offer van Christus en het offer in zijn eigen leven. Die kwamen samen in zijn keuze voor de Sacramentijnen. Of zoals Jan van Burgsteden het zelf uitlegt: "Als je iets groots wilt doen voor God, doe dan een daad van liefde. Zo dacht pater Eymard, dat spreekt me aan."

bij mijn moeilijke start, dat geeft nog steeds vrede bij het ouder worden. Als je weet dat Christus je draagt, is ouder worden een vreugde en weet je dat je ook bij een moeilijk begin gedragen wordt." ■

Leo Fijen

Mgr. Jan van Burgsteden s.s.s. werd geboren op 8 december 1935 te Achterveld (bij Amersfoort). Hij werd op 15 maart 1964 in klooster Brakkenstein te Nijmegen door mgr. W.M. Bekkers priester gewijd. Paus Johannes Paulus II benoemde hem op 24 juni 2000 tot hulpbisschop van Haarlem. De bisschopswijding was op 9 september 2000. Sinds 2011 is hij met emeritaat maar nog volop actief in de bisdomstaf en bij de bisschoppenconferentie.

Op 29 september zal in de Haarlemse kathedraal met een pontificale Mis het zestigjarig priesterfeest van mgr. Van Burgsteden gevierd worden.

23 juni Sint-Jansprocessie Laren

Op de zondag nabij 24 juni, hoogfeest van de geboorte van de H. Johannes de Doper, wordt sinds jaar en dag in Laren de Sint-Jansprocessie gehouden. Dit jaar op zondag 23 juni.

Deze processie bestaat sinds 1806 en vanaf 1886 als Sacramentsprocessie. Lange tijd was de Sint-Jansprocessie de enige volgens de Nederlandse Wet toegelaten kerkelijke processie boven de rivieren (tot de Grondwetswijziging in 1983). Vanuit een met erepoorten en wimpels versierd Laren wordt vanuit de Sint-Jansbasiliek naar het kerkhof, op de grens tussen Laren en Hilversum, gelopen. Na het vieren van de eucharistie aldaar keert een Sacramentsprocessie terug naar de basiliek.

Thema voor de Sint-Jansprocessie 2024 - geïnspireerd door de onrust in Oost-Europa, het Midden-Oosten, Afrika en Zuid-Amerika - luidt: Bid om vrede!, genomen uit psalm 122. De processie biedt de gelegenheid om te getuigen van ons geloof, om mensen te laten ervaren dat samen op weg gaan, samen bidden en verlangen naar een leven in vrede kracht geeft en nieuw perspectief. ■

Zaterdag 22 juni 2024

17.00 uur kerkklokken luiden het Sint-Jansfeest in
19.00 uur openingslof in de Sint-Jansbasiliek (Laren)

Zondag 23 juni 2024

9.00 uur Latijnse hoogmis in de basiliek
11.00 uur vertrek processie vanuit de basiliek
12.15 uur pontificale hoogmis met mgr. Jan Hendriks op het Sint-Janskerkhof (Hilversumseweg, Laren)
13.15 uur Sacramentsprocessie naar de basiliek
14.30 uur Plechtige afsluiting met Te Deum en sluitingslof

Mochten er parochies, koren of (jongeren)groepen interesse hebben om als groep deel te nemen aan de Sint-Jansprocessie, dan kunnen zij contact opnemen met de heer Frans Bierlaagh (fta.bierlaagh@hetnet.nl) om wensen te inventariseren en plaatsen te reserveren e.d.

Info: www.sintsjansprocessie.nl

Roderick van Attekum is priester van het bisdom Roermond en Bijbelexeget.

Marcus

als eerste evangelist

‘Lezing uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens...’ In dit liturgische Jaar B zegt de diaken of priester op zondag telkens ‘Marcus’. Deze schrijver neemt een bijzondere plaats in te midden van de vier evangelisten. Hij schreef ‘t eerst rond 70 na Christus over het leven, de passie en de verrijzenis van Jezus. Zijn levensverhaal over Gods Zoon werd al in de tweede eeuw ‘evangelie’ genoemd. Wat is de achtergrond van dit Griekse woord en waarom noemde men de gebeurtenissen in Jezus’ leven ‘evangelie’?

De eerste zin van het Marcus-evangelie luidt: ‘Begin van de Blijde Boodschap van Jezus Christus, de Zoon van God’ (Mc. 1,1). Eigenlijk staat er: ‘Begin van het *euangelion*.’ Dit Griekse woord betekent letterlijk ‘blijde boodschap/goed nieuws’ (*euangelion*). Marcus geeft met de term ‘evangelie’ in zijn titel niet het genre van zijn boek aan, maar het soort boodschap: het is het goede Nieuws over het Rijk Gods, dat Jezus verkondigt en dat is gefundeerd in zijn leven, dood en opstanding. Het begrip is zo belangrijk in het Marcusevangelie, dat het meteen klinkt bij Jezus’ eerste optreden: ‘De tijd is vervuld en het Rijk Gods is nabij; bekeert u en geloof in de Blijde Boodschap’ (Mc. 1,14-15).

Hoe vaak?

In totaal komt het woord 'evangelie' 76 keer voor in het Nieuwe Testament, waarvan zestig keer in de brieven van Sint Paulus. De apostel omschrijft zijn prediking met dit begrip: 'Wij hebben u het evangelie verkondigd, niet alleen met woorden maar met kracht en heilige Geest en volle overtuiging' (1 Thessalonicenzen 1,5). De verspreiding van de Blijde Boodschap is de core-business van Paulus. Het bepaalt zijn hele leven. Het geeft hem identiteit als apostel. Zo opent hij de Romeinenbrief met: 'Van Paulus, dienstknecht van Christus Jezus, door Gods roeping apostel, bestemd voor de dienst van het evangelie' (Rom. 1,1).

Betekenis

Het valt op dat Paulus nooit in zijn brieven uitlegt wat hij eigenlijk bedoelt met 'evangelie'. Hij gaat ervan uit dat zijn lezers de betekenis ervan kennen. Zeker de christenen uit het Jodendom waren ermee bekend door het Oude Testament. Vooral de profeet Jesaja gebruikt het werkwoord 'een vreugdevolle boodschap/goed nieuws verkondigen' op meerdere plaatsen: 'Klim op een hoge berg met uw boodschap van vreugde, gij Sion, verhef met kracht uw stem, gij Jeruzalem, bode van vreugde, verhef ze, en wees niet bevreesd' (Jes. 40,9). De persoon die het goede nieuws brengt, is een vreugdebode: 'Hoe welkom zijn op de bergen de voeten van de vreugdebode, die vrede meldt, van de vreugdebode met goed bericht, die een boodschap van heil laat horen en tot Sion zegt: 'Uw God is als koning gekomen!' (Jes. 52,7).

Niet alleen in de joodse wereld duikt het begrip 'evangelie' geregeld op, maar ook in de heidense. In het Romeinse Rijk gebruikte men de term om belangrijke momenten in het leven van de keizer aan te duiden, zoals zijn geboorte en troonsbestijging of zijn intocht in een stad en overwinning op vijanden. Al deze memorabele momenten werden als 'goede boodschappen' verstaan. Zij werden in gedenkstenen gegrift en jaarlijks feestelijk gevierd.

In het Nieuwe Testament zelf betekent 'evangelie' de Blijde Boodschap van de verlossing, die Jezus Christus heeft gebracht. Vanaf de tweede eeuw werden de vier boeken, die het leven van deze Verlosser verhalen, ook 'evangelie' genoemd. Uiteindelijk werden vier levensbeschrijvingen in de Bijbel opgenomen: Marcus, Matteüs, Lucas en Johannes. Gezamenlijk, maar wel ieder op zijn eigen wijze, verkondigen zij het ene evangelie: Gods redding in Jezus.

Achtergrond

Een evangelie is geen echte biografie, omdat typische en cruciale persoonsgegevens ontbreken. Zo geeft

Marcus als oudste evangelist geen informatie over Jezus' voorouders, kindheit en opleiding. Hij vertelt alleen die gebeurtenissen, die in zijn visie voldoende zijn om in Hem te geloven als Messias en Zoon van God. Marcus heeft daarbij een keuze gemaakt uit het materiaal, dat hij verzamelde om zijn evangelie te schrijven. Vermoedelijk heeft hij daarvoor familieleden en leerlingen van Jezus geïnterviewd. Tevens denkt men dat er reeds vóór Marcus' tijd korte teksten in omloop waren, die een bepaald aspect van Jezus' leven of leer beschreven. Zo waren er verzamelingen van twistgesprekken, genezingen, exorcismen, wonderen, parabels en uitspraken. Ook moet er al een zelfstandig passieverhaal bestaan hebben, hetgeen zichtbaar is in de grote overeenstemming tussen de vier lijdensverhalen.

Marcus heeft van al dit materiaal enkele dingen geselecteerd en daarvan een logisch en goedlopend verhaal gemaakt. Hij heeft zelf een eenvoudige verhaallijn bedacht, waarin Jezus eerst actief is in Galilea, dan een lange reis maakt met zijn leerlingen naar Jeruzalem en uiteindelijk in deze stad sterft en verrijst. Als lezer wandel je als het ware met de apostelen mee en ontdek je stap voor stap wie Jezus in werkelijkheid is.

Evangelist zijn

De vier evangeliën zijn ten slotte geen objectieve of wetenschappelijke biografieën. Ze geven geen zakelijke weergave van Jezus, maar zijn met een duidelijk doel opgesteld: de lezers ervan overtuigen dat Jezus het 'evangelie' bij uitstek is. Hij is de eigenlijke vreugdebode, waarover Jesaja al profeteerde, omdat in Hem God op een unieke manier onder de mensen komt. Niet de geboorte of een triomf van de Romeinse keizer is goed nieuws, maar Christus' komst en zijn overwinning op de dood. Degene die na het lezen deelt in dit geloof van de vier evangelisten, bij deze persoon is de evangelisatie geslaagd. ■

Roderick van Attekum

De lezing van het evangelie op de zondag is verdeeld over drie jaren, de zogeheten A-, B- en C-jaren. Dan wordt steeds gelezen uit het evangelie van Matteüs (A), Marcus (B) en Lucas (C). Er is geen D- of Johannesjaar. Op hoogfeesten en bepaalde zondagen wordt gelezen uit het Johannesevangelie en in het B- of Marcusjaar wordt in de zomermaanden het gehele hoofdstuk 6 van het Johannesevangelie gelezen. Alles bij elkaar wordt in drie jaren op de zon- en feestdagen uit alle delen van de vier evangeliën gelezen.

Noord gestoord

‘Noord gestoord’ is een gevleugelde uitspraak in en over Amsterdam-Noord. En misschien is dat ook nog waar, maar dan wel ‘prettig gestoord’. Want hoe groot de smeltkroes in Amsterdam-Noord ook is, het is er prettig wonen. Er is heel veel mogelijk. Zelfs op kerkelijk gebied.

M

idden in Noord staat de 'Nieuwe Augustinus', een kerkgebouw zonder toren. Je moet goed kijken of het een rooms-katholieke kerk is, vooral omdat er een prachtig raam in de gevel

zit, waarin de ster van David prominent aanwezig is. Diverse keren is dan ook de vraag gesteld of het een synagoge is.

Op doordeweekse dagen en nog veel meer op zondagen komt de hele wereldkerk daar 'in huis': geloofsgenoten uit alle windstreken, een wonderlijke en veelkleurige vertegenwoordiging van mensen, die in Amsterdam-Noord wonen. En onder al die mensen ook veel jongeren. Sterker, in onze parochie nemen jongeren een steeds grotere plaats in. Een ontwikkeling die verheugend is.

Ontmoeting

Zo eens in de vier maanden is er een bijeenkomst van jongeren uit de Koptische, Armeense, Syrische en rooms-katholieke Kerken. De Koptische kathedraal ligt op zo'n vijfhonderd meter van onze parochiekerk. Een jongere gaf aan dat ze veel vrienden in de andere kerken heeft en vertelde dat er behoefte was om ergens een plek te hebben, waar ze elkaar konden ontmoeten, waar ze elkaar konden steunen (want jong zijn én christen in deze wereld is een hele uitdaging). Inmiddels zijn er diverse bijeenkomsten geweest en zien we de groep jong-gelovigen groeien.

De bijeenkomsten beginnen met bezinning door een Bijbelverhaal, gevolgd door uitwisseling van gedachten, met vragen over en weer over het geloof, diverse culturele gebruiken en tradities. Daarnaast neemt iedereen iets mee om te eten en er staat dan ook altijd een rijk gedekt buffet met gerechten uit allerlei culturen en 'keukens'. Gezelligheid en samen een spel spelen, elkaar ontmoeten op een plek, waar iedereen zich thuis voelt, en ook iedereen na afloop helpt opruimen en waar het in de grote keuken een heerlijke chaos is, helpen dat iedereen z'n weg weet te vinden en waar er inmiddels een hechte groep is ontstaan.

Pasen vieren

Afgelopen 11 mei waren deze jongeren bijeen in het kader van Pasen, want de Orthodoxe Kerken vierden hun Paasfeest (Orthodoxen vieren Pasen op een andere datum dan katholieken en protestanten - red.). Zo konden we met z'n allen dit feest beleven. Na het lezen van het Emmausverhaal hebben we het brood en alle andere lekkernijen gebroken en gedeeld, lokte het mooie weer ons de binnentuin van het pastoraal centrum te

Jong zijn én christen in deze wereld is een hele uitdaging

gebruiken, waar er 'meiden tegen de jongens' werd gespeeld en tussendoor ook de nodige geloofsvragen werden gedeeld.

Noord gestoord of toch niet?

'Noord gestoord'... inderdaad. Hier kan het, want ondanks alle verschillen hebben we één ding gemeen: deze jongeren proberen als volgelingen van Jezus Christus te leven en daar hebben ze elkaar bij nodig! ■

Nico Knol

Nico Knol is pastoor van de parochie H. Augustinus in Amsterdam-Noord.

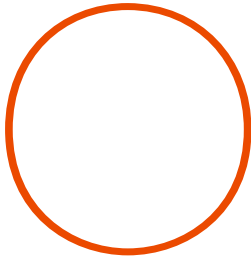
Ingrid Henkemans is erfgoedsspecialist van Museum Catharijneconvent en inventariseert en adviseert de kerken van het Bisdom Haarlem-Amsterdam.

Alle foto's zijn van MCC

Een souvenir uit 1924

Van 22 t/m 27 juli 1924 vond in Amsterdam een van de grootste katholieke evenementen plaats, die ooit in Nederland gehouden werd. Vijf dagen lang was de Nederlandse hoofdstad de plek waar allerlei internationale katholieke kerkleiders, hoogwaardigheidsbekleders en gewone gelovigen samen het Internationaal Eucharistisch Congres bijwoonden. Met als hoogtepunt de gezamenlijke aanbidding van het Allerheiligst Sacrament op 27 juli in het stadion in Amsterdam-Zuid, dat later verbouwd zou worden tot het huidige Olympisch Stadion.

ntstaansgeschiedenis

De eerste editie van het Eucharistisch Congres vond plaats in Lille van 23 tot 31 juni 1881. De Française Marie-Marthe Emilie Tamisier (1834-1910) was de initiator. Zij zou in een visioen

de opdracht gekregen hebben om een grote menigte bijeen te brengen voor het aanbidden van het Allerheiligste. Ook raakte ze geïnspireerd door Pierre-Julien Eymard (1811-1868), stichter van de Congregatie van het Allerheiligst Sacrament (1856). Hij was een groot promotor van de verering van de eucharistie, de kindercommunie en de zogeheten 'altijddurende aanbidding'.

Het Congres in de Mirakelstad

Emilie Tamisier had in 1880 al geprobeerd het Eucharistisch Congres naar Nederland te brengen. Zij vond de stad van het Mirakel van Amsterdam hier uitermate geschikt voor. Het duurde echter tot 1924 voordat het zover was. Door het lobbywerk van kardinaal Willem van Rossum (1854-1932) op het Congres van Wenen in 1912 en bij de Heilige Stoel mocht Nederland dan uiteindelijk een Eucharistisch Congres organiseren. Voor de Nederlandse katholieke gelovigen was dit een opsteker en een manier om met hun bloeiend katholieke leven hun eigen plek in de wereldwijde katholieke Kerk op te eisen. De organisatie van het Congres werd tot in de puntjes geregisseerd. Niets werd aan het toeval overgelaten. Voor de hele week was een uitgebreid programma uitgedacht. Dinsdag 22 juli werden de kerkelijk leiders uit alle windstreken door kardinaal Van Rossum ontvangen, die als pauselijk legaat de plaatsvervanger van paus Pius XI was tijdens dit evenement. De week werd afgesloten met een grootste pontificale hoogmis en Sacramentsprocessie.

Souvenir

Ter herinnering aan dit Amsterdamse Internationaal Eucharistisch Congres werden door de firma Petrus Regout & Co uit Maastricht in blauwwittinten herdenkingsbordjes uitgegeven. Centraal in de voorstelling is natuurlijk een monstrans te zien met een hostie omgeven door stralen, geflankeerd door twee drinkende herten. Langs de rand van het bord zijn zeven afbeeldingen geplaatst met boven de Heilige Geest, verschillende eucharistische symbolen, het wapen van Amsterdam, een afbeelding van patroonheilige Paschalis Baylon en het pauselijk wapen van Pius XI. Op de achterzijde van het bordje een herinneringstekst.

Een tweede - kleurrijker - herdenkingsbordje werd door de firma Mosa, eveneens uit Maastricht, op de markt gebracht. Daarop een kelk met hostie omgeven door stralen maar dit keer geflankeerd door het pauselijk wapen van Pius XI en het wapen van Amsterdam. Op de rand van dit bordje een herinneringstekst.

Beide typen bordjes worden vandaag de dag nog geregeld in kerkinventarissen aangetroffen en er zijn ongetwijfeld nog mensen die deze herdenkingsbordjes van hun ouders of grootouders geërfd hebben. Ze zijn eveneens te vinden op Marktplaats. Nu vormen ze een stille getuigen van een van de grootste katholieke manifestaties, die ooit in ons land is gehouden. ■

Ingrid Henkemans

Op Marktplaats kunt u voor tussen de tien en twintig euro deze fraaie wandborden nog verkrijgen.

Bidden

Dit jaar 2024 is een 'Jaar van gebed'. Als voorbereiding op het Heilig Jaar 2025 heeft paus Franciscus gevraagd om ons dit jaar te concentreren op het gebed. En in het bijzonder het Onze Vader. Maar wat is bidden eigenlijk?

Is we bidden aan communicanten moeten uitleggen, dan zeggen we vaak: 'Bidden, dat is praten met God, zoals je met je ouders of je vrienden praat.

Wat doe je dan? Je vertelt wat er allemaal gebeurd is, wat je

bezighoudt, waar je mee bezig bent, waar je blij van wordt, waar je dankbaar voor bent en wat je moeilijk vindt.' Vertel het maar! Vertellen, bedanken en vragen. Maar vergeet ook niet te luisteren, want God wil jou ook wel iets vertellen. Hij wil bij jou zijn en met jou

meegaan. Dus maak het maar eens stil, laat alles eens even los en luister dan maar eens goed of je God hoort. Niet met je oren, maar met je hart. Je hart heeft ook oren, hemelse oren. Soms voel je dat God heel dichtbij is. Soms ook niet. Maar dan zul je toch later wel een keer merken dat Hij jou wel degelijk gehoord heeft en met jou bezig is.

Bidden. We hoeven het niet uit te vinden, we mogen meedoen. Met Jezus, van wie voortdurend in het evan-

gelie staat dat Hij zich terugtrok in de stilte en in eenzaamheid om gewoon dicht bij zijn Vader te zijn. Behalve in de Hof van Olijven staat nergens wat Jezus allemaal gezegd en gevraagd heeft, maar alleen dat Hij graag bad en God vond in de stilte van het gebed.

Psalmen

Er staat ook dat Jezus de psalmen zong. Dat zijn 150 Bijbelse liederen die alle hoeken van het leven bezien en bezingen, vanuit een basisvertrouwen dat een mens toch niet en nooit uit Gods hand kan vallen, al drukt het duister nog zo zwaar. Van 'De Heer is mijn Herder' tot 'Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?' en van 'Met de hulp van mijn God spring ik over elke muur' tot het verwensen van de dag van je geboorte - jawel, niks menselijks is God vreemd. Alles komt langs. Wij lezen en bidden en zingen die psalmen nu alsof ze van Jezus zijn: we lezen er zijn leven, lijden, sterven en verrijzen in. En in zijn voetspoor geldt ons dat allemaal. Psalmen zijn Bijbelse teksten. Ze worden buiten de eucharistievieringen vooral gebeden in het getijdengebed. Dit dagelijks gebedsritme is bekend van de gebedstijden in de kloosters. Wie het getijdengebed van de Kerk begint te bidden, zal er in het begin moeite mee hebben door de teksten heen te komen. Maar voor wie er eenmaal goed mee vertrouwd is, wordt het dankbare dagelijkse kost. Het gebed op de uren draagt het hele leven. Hetzelfde geldt voor de rozenkrans met z'n onzeveraders

en weesgegroeten. Het bidden van de rozenkrans helpt om naast de focus op de woorden ook te denken aan wat op dat moment je hart beroert.

Bidden

Bidden. Stilte. Spontaan. Getijdengebed. Rozenkrans. Aanbidding, zomaar neerzitten aan de voeten van de Heer, om samen te zijn, luisterend naar zijn hart, zoals Johannes dat mocht bij het Laatste Avondmaal. Een pelgrimstocht, te voet of ver weg. In de ruimte van je dag toch de tijd vinden voor serieuze bezinning. Bidden op je adem. Je de woorden van Jezus te binnen brengen.

Ze herhalen. Een goed boek dat je geest opent voor de Heilige Geest. Een meditatie rond kunst, niet om de kunst, maar om waar het naar verwijst. Maria. Bezig zijn met de heiligen Gods. Heilige Antonius, of wie dan ook: bid voor ons. Litanie. De heiliging van morgen en avond. Dankbaarheid rond de maaltijd. Het opdragen van je werkzaamheden. Een Onzeverader. Weesgegroet. Eer aan de Vader. Een kaars aansteken en de vlam laten spreken. Die vlam

Later zul je toch wel een keer merken dat Hij jou wel degelijk gehoord heeft en met jou bezig is.

zet ons gebed voort, ook als wij weer verderop zijn. Bewust orde scheppen in de tijd. Gelovig beseffen dat het leven er niet zomaar is. Aandacht. Ruimte voor de Geest binnenin. Gevoelig voor de Geest, zoals we het genoemd hebben. Alles zien in het licht van de Heer. Daarin je vreugde en je vrede vinden en de moed om door te gaan. Stappend in de voetsporen van de Heer...

Richting 2025

Maak er een zinvol 'Jaar van gebed' van als voorbereiding op het Heilig Jaar 2025. Door te doen en te laten, door stil te worden en God te vinden. Of beter: om je door Hem te laten vinden. En zegenen. God zelf is maar wat blij met alles wat wij Hem geven. In gebed teruggeven. ■

Ed Smeets

Ed Smeets is priester van het bisdom Roermond, deken van Venray.

Onze Vader

Met Kerstmis wordt in Rome het Heilig Jaar 2025 geopend, dat als motto ‘Pelgrims van Hoop’ heeft. Dit jaar is het jaar ter voorbereiding op dit Jubeljaar. Daarbij staat het gebed van alle christenen centraal: het Onze Vader. Wat bidden we eigenlijk? Geef ons heden ons dagelijks brood terwijl onze koelkasten uitpuilen? Hoe moet je anderen hun schuld vergeven?

Onze Vader die in de hemel zijt | Paus Franciscus en anderen | ISBN 9789493279940 | www.adveniat.nl
€ 12,99 (bij bestelling van 100 stuks € 5,00 per stuk)

Canon protestantisme

Wordt er gesnoept onder de preek? Is dat protestants? Wat is nu typisch protestants? Hoe herken je een protestants kerkgebouw? Wat wordt bedoeld met het zogenaamde avondmaal? Dit en meer wordt besproken in een nieuw boek over het Nederlands protestantisme. Goed voor iedereen die de oecumene een warm toedraagt en meer wilt weten over de broeders en zusters van die kerk verderop.

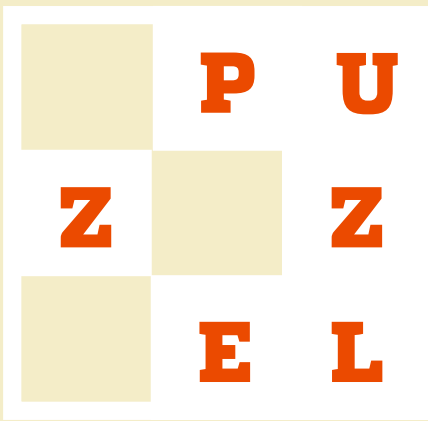
De Canon van het Nederlands protestantisme | Marusja Aangeenbrug (red.) | ISBN 9789043541077 | € 20,00
www.kokboekencentrum.nl

Wie o wie

Henri Nouwen was gefascineerd door het circus. En met name door de trapeze-werkers hoog in de nok van de tent. Want hoe werkte dat nou? Wie o wie is belangrijker: degene die springt/vliegt of degene die vangt? (Spoiler alert:) Als je vliegt in het circus is dat alleen maar mogelijk omdat je gevangen wordt. Zo is het ook in het leven: als je vliegt in het leven en dreigt te vallen, word je gevangen door de barmhartigheid van God. Dus, laat je maar vangen door dit boek en de mooie gedachten van Nouwen.

De vlieger en de vanger. Leven in vertrouwen, niet in angst
Henri Nouwen | ISBN 9789493279322
www.adveniat.nl | € 22,99

Doe mee en maak kans op het boek **Joseph Ratzinger. Een inleiding in zijn theologie** van Antoine Bodar.

1		2	3	4	5		6
	SK	7				SK	
8	9	SK	10		SK	11	
12		13			14		
15				SK	16		
17		SK	18	19	SK	20	
	SK	21			22	SK	
23							

Puzzel vorig nummer

Uit de vele correcte inzendingen zijn de volgende prijswinnaars geloot. Van harte gefeliciteerd!

- mevr. M. Pronk-Dobber (Wervershoof)
- mevr. T. Borst (Heerhugowaard)
- dhr. P. Kaarsgaren (Blaricum)

V	A	S	T	G	O	E	D
U	SK	L	A	O	S	SK	A
U	P	SK	N	O	SK	N	N
R	O	N	D	R	E	I	S
D	O	U	W	SK	M	E	P
O	K	SK	I	A	SK	R	A
O	SK	H	E	A	T	SK	A
P	O	O	L	S	T	E	R

Horizontaal

- Jongen en meisje, dat is ongezond?
- Die bakt ze bruin
- Inhoud van een legerafdeling?
- Begin van een sprookje
- Kluitenbijter
- Kapsel van mevrouw
- Het rund komt 's morgens naar de profeet
- Niet verloren
- Goddelijke dwarsbalk
- Italiaans urinoir?
- Zoveel vermogen op de radio?
- Kent u in het onderwijs een slogan?
- Scherp woud

Verticaal

- Staan soms overeind
- Die jongen zit ook in de zaak
- Ze gaan vreemd in het voetbal?
- Geeft uitdrukking aan een korte periode
- Populair voorzetsel
- Melodie van jezelf
- Godsdienstig dier
- Mode die we terugzien in de Bijbel
- Gelijk aan beneden
- Publieke arbeid
- Bejaard duo
- Laat die maar schuiven
- Dit betekent rechtsaf

Stuur uw oplossing (met vermelding van naam en adres) **vóór 15 juli** naar: **Redactie SamenKerk, Postbus 1053, 2001 BB Haarlem.**
Of mail naar: samenkerk@bisdomhaarlem-amsterdam.nl

Agenda

Wijzigingen voorbehouden

Juni 2024

5 juni: H. Bonifatius en gezellen, martelaren (bijpatronen van het bisdom Haarlem-Amsterdam)

7 juni: hoogfeest van het H. Hart van Jezus

8 juni: open dag St.-Bonifatiusinstituut (Vogelenzang) | www.bonifatiusinstituut.nl

8 juni: gebedsdag Vrouwe van alle volkeren (Heiloo)

9 juni: Open Kloosterdag | www.knr.nl

22 juni: Bavodag 2024 voor alle vormelingen (Sint-Bavokathedraal, Haarlem)
www.bisdomhaarlem-amsterdam.nl/bavodag

23 juni: Sint-Jansprocessie Laren
www.sintjansprocessie.nl | zie pag. 27

24 juni: hoogfeest Geboorte van H. Johannes de Doper

29 juni: hoogfeest HH. Petrus en Paulus

30 juni: Pausmis (om 11.00 uur in de H.-Jakobuskerk, Parkstraat, Den Haag)

Juli 2024

6 juli: Nationale bedevaart naar HH. Martelaren van Gorcum (Brielle) | www.martelarenavangorcum.nl

9 juli: feest HH. Martelaren van Gorcum

20 juli: start zomervakantie

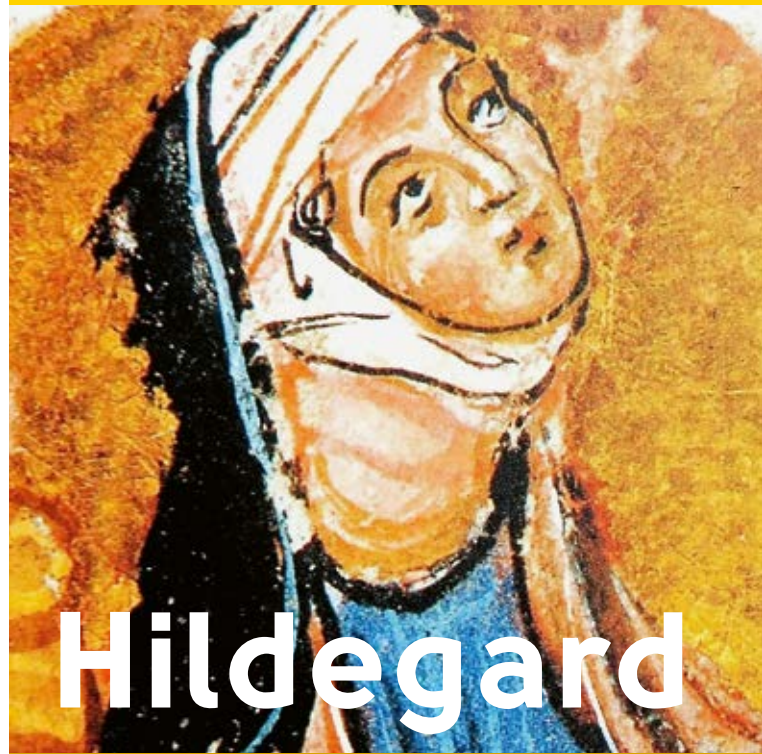
22 – 26 juli: tienerkamp BreakOut 2024 (in Heiloo)
www.jongekerker.nl

28 juli: Werelddag van grootouders en ouderen

www.bisdomhaarlem-amsterdam.nl

Zesdaagse lezersreis Zondag 15 t/m vrijdag 20 september 2024

Hildegard von Bingen

We bezoeken het door Hildegard gestichte klooster Sint Hildegard, de bedevaartkerk met de schrijn ('de beentjes van Hildegard'), maar ook plekken die van belang waren in het leven van deze heilige. Op 17 september vieren we er haar feestdag! Op de heenreis bezoeken we Abdij Maria Laach en op de terugreis sluiten we af in Mariaoord Kevelaar.

Informatie:

Dea Broersen (06-25021417)
Eric van Teijlingen (06-13716464)
samenkerk@
bisdomhaarlem-amsterdam.nl

Heb jij de Wezens van de Kathedraal al ontmoet?

De monsterlijk mooie Wezens van de Kathedraal brengen je via de torens en de daken overal in de Koepel-Kathedraal.

Wie de Wezens leert kennen, zal nooit meer zomaar langs de kathedraal lopen maar er altijd even naar omhoog kijken.

www.koepelkathedraal.nl